

[Ole Henriksen.]

tigt nu, at man kan bruge nogle henstillinger. De har jo været brugt over for arbejdsmarkedets parter, og det viser sig også, at de har været fulgt op 100 pct., men henstillingerne omkring dette meget alvorlige problem burde man nok se på inden for lovgivningen og dermed tvinge arbejdsgiverne ud i nogle løsninger.

Det samme gælder spørgsmålet om overarbejde, og det glæder mig, at hr. Lindinger er så positivt indstillet over for det. Nu er det gennemført inden for det offentlige, men det er lige så nødvendigt, at man inden for den private sektor får kigget på problemet og får begrænset overarbejdet. LO har jo selv beregnet, at overarbejde i dag beslaglægger ca. 18.000 mennesker, 18.000, som nu går ledige, og det synes jeg nok er et stort antal mennesker, som man bør beskæftige sig med og prøve at få i arbejde.

Så har der været nogle forslag af forskellig karakter fremme om deltidsløsninger, og det er vel også en mulighed. Jeg mener dog, at man trods alt skal tage højde for, at de fleste på arbejdsmarkedet endnu har brug for en fuld arbejdsuge; man skal derfor ikke tvinge arbejdslivet og arbejdsmarkedets parter til at forhandle ud fra, at deltid skal kunne eksistere på alle områder, og det er i hvert fald et af de områder, hvor lønmodtagerne må have en absolut vetoret, men jeg synes nok, at der bør være en mulighed for de ældre grupper for at komme på deltid, altså en forberedelse til afgang fra arbejdsmarkedet, hvor man indfører deltid på en fornuftig måde og supplerer lønnen op med understøttelse.

I det hele taget må man nok kigge på problemet med de ældre, også når man snakker ungdomsarbejdsløshed, for det vil være nødvendigt, at vi på frivilligt plan forsøger at få nogle af de ældre til at gå ud af arbejdslivet, hvis de selv føler, de har slidt længe nok i fabrikker og i landbrug; de kan så stå af og blive sikret en rimelig erstatning i tiden op til pensionsalderen. Jeg mener, at det efterlønsforslag, som SF er kommet med, i hvert tilfælde er en af vejene til en løsning af disse problemer.

Så er der endelig spørgsmålet om sabbatar. Det er jo en af de muligheder, der også er blevet nævnt gentagne gange, også i dag. Jeg tror, der vil være visse problemer forbundet med et sabbatar. For det første vil det nok blive et spørgsmål, om den enkelte kan vende

tilbage til den arbejdsplads, som han nu forlader måske for et år. At problemet igen kan løses inden for det offentlige, er jeg ikke i tvivl om, men hvad med det private? Kan man vende tilbage til den maskine, som man forlader? Er man sikker på at have sit job, når man kommer tilbage? Det tror jeg nok vil være et af de største problemer ved at gennemføre en ordning med et sabbatar.

Jeg synes måske, det var en noget bedre idé, om man prøvede at kigge på nogle forlængede ferier, altså fik sabbattankegangen ind i nogle forlængede ferier, hvor lønnen kunne suppleres op med den almindelige A-kasseunderstøttelse, så folk kunne holde måske 6 eller 8 ugers ferie om året, et privilegium, som nogle har; det mener jeg i hvert fald vil være en vej, man kunne prøve.

Endelig vil jeg sige, at det kan da godt være, at man skal se på de tilskud, som navnlig fra de borgerlige partiers side ligesom er nøgleordet til at få løst problemerne, tilskuddene til det private erhvervsliv. Der gives jo allerede mange tilskud den vej, men hvis det skal gøres på en fornuftig måde, må disse tilskudsordninger være meget, meget målrettede; det må sikres, at det bliver beskæftigelsen, der tages højde for, og det må sikres, at der ikke investeres i maskiner, som er arbejdsbesparende og netop kaster menneskene ud i arbejdsløshed. Og endelig synes vi, det må være rigtigt, at tilskuddene bliver en samfundsprioritet, som de ansatte får mulighed for at forvalte. Derfor hænger spørgsmålet om økonomisk demokrati og virksomhedsdemokrati nøje sammen med også at få demokratiseret arbejdslivet på en måde, så de ansatte selv kan være med i planlægningen og holde fast i den tekniske udvikling, og således sikre, at man får de bedst mulige løsninger på beskæftigelsesforholdene på de enkelte virksomheder. Det er selvfølgelig ting, som vi er enige med socialdemokratiet om, men jeg synes også, at andre partier burde være betydeligt mere positive med hensyn til at betrede denne vej.

Det sidste, jeg kort vil omtale her, er naturligvis det barokke i de enorme sociale nedskæringer, som har været gennemført de senere år, hvor man har forringet den offentlige sektors serviceydelser i en helt utiladelig grad. Man har underbemandet daginstitutioner, sygehuse osv., hjemmehjælpsordningen halter også af sted, og daginstitutionerne kan ikke klare det